श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय मन्त्रालयको सूचना

श्री ५ को सरकार, नेपाल र जनवादी गणतन्त्र चीन सरकार बीच सम्पन्न भएको नेपाल र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत बीचको व्यापार, ग्रापसी सम्बन्ध र तत्सम्बन्धी प्रश्नहरू सम्बन्धी सम्झौता सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ।

श्री ४ को सरकार, नेपाल र जनवादी गणतन्त्र चीन सरकार बीच सम्पन्न भएको नेपाल र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत बीचको व्यापार, ग्रापसी सम्बन्ध र तत्सम्बन्धी प्रश्नहरू सम्बन्धी सम्झौता

श्री ५ को सरकार, नेपाल र जनवादी गणतन्त्र चीन सरकार दुई देश बीच मैत्री तथा सुमधूर छिमेकीपनाको सम्बन्धलाई उत्तरोत्तर विकास गर्न इच्छुक भएर, निम्न पाँच सिद्धान्तहरू:-

- १. एक म्रर्काको सार्वभौमिकता र क्षेत्रीय म्रखण्डतालाई म्रापसमा म्रादर गर्ने,
- िकारि 1 २. श्रापसी अनाक्रमण, अन्य एकारुवारी किलामा किला कार्या
- एक अर्काको आन्तरिक मामलामा हस्तक्षेप नगर्ने,
- ४. समानता र श्रापसी हित, र
- ५. शान्तिपूर्ण सह-ग्रस्तित्व

लाई दुई देश बीचको सम्बन्धलाई मार्गदर्शन गर्ने ऋधारभूत सिद्धान्तको रूपमा पुनः स्वीकार गर्दे,

यी सिद्धान्तहरूको ग्राधारमा दुई देशका जनताहरूको बीच विशेष गरेर नेपाली जनता र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बतका बासिन्दा बीच परम्परागत मैत्री सम्बन्धलाई विकास गर्ने इच्छा गर्दै,

श्री ५ को सरकार, नेपाल र जनवादी गणतन्त्र चीन सरकार बीच भएको नेपाल र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत बीचको व्यापार, ग्रापसी सम्बन्ध र तत्सम्बन्धी प्रश्न-हरू सम्बन्धी २ मे, १९६६ मा दुई सरकारहरूबाट हस्ताक्षर भएको सम्झौताको आधारमा वर्तमान सम्झौता गर्न सहमत भएका छन्।

मैत्रीपूर्ण सरसल्लाह पिछ दुई सरकारहरू देहाय बमोजिम गर्न सहमत भएका छन्:-

धारा-१

नेपाल र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत बीच व्यक्तिहरूको स्रावागमन देहाय बमोजिमका प्रावधानहरूबाट नियमित गर्ने कुरामा दुई सरकारहरू सहमत भएका छन्:

- १. एक देशबाट ग्रकों देशमा जाने कूटनैतिक ग्रिधिकारी, निजामती कर्मचारीहरू र ग्रन्य नागरिकहरू (यस धाराको प्रकरण २, ३, ५ र ६ ग्रन्तर्गत पर्ने बाहेक) ले ग्रापनो देशबाट जारी गरिएको वैध राहदानी र ग्रकों देशबाट जारी गरिएको प्रवेशाज्ञा (भिसा) लिनु पर्नेछ । तेस्रो देशबाट नेपाल र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत प्रवेश गर्ने प्रत्येक देशका नागरिकहरूले पनि ग्रापनो देशबाट जारी गरिएको वैध राहदानी र ग्रकों देशबाट जारी गरिएको प्रवेशाज्ञा लिन पर्नेछ ।
- २. परम्परादेखि र विशेष गरी नेपाल र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत बीचको व्यापारमा संलग्न रहेका प्रत्येक देशका व्यापारीहरू (यस धाराको प्रकरण ३ अन्तर्गत नपर्नेहरू), तिनीहरूका श्रीमती र जीविकाको लागि तिनीहरूमा निर्भर रहेका केटाकेटीहरू र तिनीहरूका नोकर चाकरहरूले आपनो देशबाट जारी गरिएको वैध राहदानी र अर्को देशबाट जारी गरिएको प्रवेशाज्ञा वा आ-आपना सरकार वा रीतपूर्वकको आधिकारिक निकायबाट जारी गरिएको प्रमाणपत्रहरू लिनु पर्नेष्ठ।
- इ. खुद्रा व्यापार सञ्चालन गर्न, मित्र वा नातेदारहरूसंग भेटघाट गर्न वा ऋतु ग्रनुकूल बसोवास फेर्न ग्रकों सीमावर्ती जिल्लामा प्रवेश गर्न प्रत्येक पक्षबाट भविष्यमा तोकिने सीमावर्ती जिल्लाका बासिन्दाहरू (यसपिछ सीमावर्ती बासिन्दा भिनएका) ले सम्बन्धित ग्रिधकारीबाट जारी गरिएका सीमावर्ती बासिन्दाको प्रमाणपत्रहरू लिनु पर्नेछ र सीमावर्ती जिल्लाहरूमा कुनै कार्य गर्नु ग्रिघ ग्रकों देशको सीमावर्ती चौकी वा प्रवेशको पहिलो ग्राधिकारिक सरकारी निकायमा दर्ता गर्नु पर्नेछ । तर त्यस्तो तोकिने कार्य सम्पन्न नहुञ्जेलसम्म विद्यमान प्रचलनहरू कायम रहनेछन् । तर तिनीहरूलाई ग्रकों देशको भित्री क्षेत्रमा प्रवेश गर्न भने ग्रन्मित दिइनेछैन ।
  - ४. अर्को देशको सोमावर्ती जिल्ला बाहिर यात्रा गर्ने सोमावर्ती बासिन्दाहरू र ग्रन्य नागरिकहरूले ग्रापनो देशबाट जारी गरिएको वैध राहदानी र ग्रको देशबाट जारी गरिएको प्रवेशाज्ञा लिनु पर्नेछ ।
- ५. तीर्थ यात्राको उद्देश्यको लागि यात्रा गर्ने प्रत्येक देशका धर्मावलम्बीमध्ये, ग्रकों देशको सीमावर्ती जिल्लाभित्र यात्रा गर्ने सीमावर्ती जिल्लाका बासिन्दाहरूले सीमावर्ती बासिन्दा प्रमाणपत्र लिनु पर्नेछ, ग्रकों देशको सीमावर्ती जिल्ला बाहिर यात्रा गर्ने र सीमावर्ती जिल्ला बासिन्दा नभएका व्यक्तिहरूले ग्रा-ग्रापनो देशबाट जारी गरिएको

वैध राहदानी र श्रकों देशबाट जारी गरिएको प्रवेशाज्ञा वा श्रा-श्रापना देशका स्थानीय प्रशासनद्वारा तीर्थ यात्राको लागि जारी गरिएको प्रमाणपत्र लिनु पर्नेष्ठ । प्रत्येक देश-का धर्माबलम्बीहरूले श्रकों देशको सीमावर्ती चौकी वा प्रवेशको पहिलो श्राधिकारिक सरकारी निकायमा दर्ता गर्नु पर्नेष्ठ र तीर्थ यात्राको लागि स्रनुमति प्राप्त गर्नु पर्नेष्ठ ।

- ६. प्रत्येक देशका भरियाहरू, खच्चरवालाहरू, सवारी चालकहरू र मिस्त्रीहरूले सीमावर्ती बासिन्दा प्रमाणपत्रहरू वा एक वर्षभन्दा बढी अविधको लागि बहाल नरहने आ्रा-आपनो देशका स्थानीय प्रशासन वा रीतपूर्वकको आधिकारिक निकायबाट जारी गरिएको प्रमाणपत्र लिनु पर्नेष्ठ र अर्को देशको सीमावर्ती चौकीमा दर्ता गर्नु पर्नेष्ठ । अनुमति प्राप्त भएपि तिनीहरूले तोकिएको क्षेत्रभित्र आपनो कार्य सञ्चालन गर्न सक्नेष्ठन् । प्रत्येक देशका मोटर सवारीहरू अर्को देशको अनुमति प्राप्त भएपि त्यस देशको उपयुक्त स्थानमा प्रवेश गर्न सक्नेष्ठन् ।
  - ७. दुवै देशका सीमावर्ती बासिन्दाहरूले सीमा पार गरी यात्रा गर्दा सीमा प्रशासनको स्थानीय ग्रधिकारीद्वारा तोकिएको मार्ग र प्रवेश स्थान प्रयोग गर्न पर्नेष्ठ ।
  - द. दुवै देशका सरकारी ग्राधिकृतहरू, तीर्थ यात्रीहरू, व्यापारीहरू र पर्यटकहरूले सामान्य र मनासिव भाडामा परिवहनका साधनहरू प्रयोग गर्ने सुविधा पाउनेछन् ।
- यस धाराको माथिका प्रकरणहरूमा जुनसुकै प्रावधान भए तापिन स्नावश्यक देखिएमा कुनै खास व्यक्तिलाई कुनै पिन सरकारले स्नापनो इलाकामा प्रवेश दिन इन्कार गर्न सक्नेछ।
- १०. यस धाराको माथिका प्रकरणहरू बमोजिम ग्रकों देशको भूमिमा प्रवेश गर्ने प्रत्येक देशका नागरिकहरू त्यस देशद्वारा तोकिएको कार्यविधिलाई पूरा गरेपिछ माल त्यस देशको भूमिमा रहन सक्नेछन् ।

भारा-२

नेपाल र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत बीचको तीर्थ यात्रालाई कायम राख्न दुई सरकारहरू मञ्जूर गर्दछन् र यस प्रयोजनको लागि देहाय बमोजिमको प्रावधानमा सहमत भएका छन्:

कुनै पिन देशका सम्बन्धित स्थानीय अधिकारीहरूले अर्को देशबाट आएका तीर्थ
यात्रीहरूको आपनो भूमिमा हुने प्रवेश र त्यहाँबाट हुने प्रस्थानलाई सकेसम्म
सुविधाजनक पार्नेछन् ।

- २. प्रत्येक देशका तीर्थ यात्रीहरूले स्नर्को देशको भूमिमा प्रवेश गर्दा वा छोड्दा वर्तमान सम्झौताको धारा १ को प्रकरण ५ मा तोकिएको कार्यविधिलाई पालन गर्नु पर्नेछ।
- ३. प्रत्येक देशको कानूनले तोके बमोजिम र तीर्थ यात्रीहरूद्वारा तीर्थ यात्राको लागि
   ल्याइएका निजी झिटी गुण्टा तथा वस्तुहरूमा दुवै सरकारद्वारा महसुल छुट दिइनेछ।

धारा-३

श्रापसी सहमित भएको कार्यविधिको ग्रधीनमा रही व्यापार, पर्यटन तथा ग्रन्य क्षेत्रमा दुई देश बीच सहयोगको विकास गर्नको लागि पारस्परिकताको ग्राधारमा ल्हासा-काठमाडौँ राजमार्गलाई पूर्णरूपले उपयोग गर्न दुई सरकारहरू मञ्जूर गर्दछन्।

धारा-४

एक देशका नागरिकहरू ग्रकों देशको भूमिमा शान्तिपूर्वक रहने र सामान्य उद्यम गर्न पाउने कुरा निश्चित गर्न र दुई देश बीचको मित्रताको विकासलाई प्रवर्द्धन गर्न दुई सरकारहरू देहाय बमोजिम गर्न सहमत भएका छन् :

- प्रत्येक सरकारले स्राप्नो भूमिमा स्रकों देशका नागरिकहरूको जीउ, धन
   र कानूनी स्रधिकारको संरक्षण गर्नेछन् ।
- २. प्रत्येक देशका नागरिकहरूले श्रकों देशको भूमिमा श्रनुमित वा श्रापसी सहमित विना पशु चराउने , खेती गर्ने, शिकार खेल्ने, रूखहरू काट्ने र श्रौषधोपयोगी जिंडबूटीहरू टिप्ने जस्ता कार्यहरूमा संलग्न हुन् पाउनेछैनन् ।
  - ३. एक देशका नागरिकहरू श्रकींको भूमिमा श्रातिथ्य प्रदान गर्ने देशको सरकारको क्षेत्राधिकार श्रन्तर्गत रहनेछन् र त्यसको कानून नियमको पालना , कर तिर्ने र स्थानीय प्रथाहरूको श्रादर गर्नेछन् ।
  - ४. एक देशको नागरिक संलग्न रहेको ग्रकों देशको भूमिमा भएको सम्पूर्ण देवानी र फौज्दारी मुद्दाहरू वा विवादहरू ग्रातिथ्यता प्रदान गर्ने देशको सरकारले हेर्नेछ।
- प्र. प्रत्येक देशका पशु, बिरूवा र तिनीहरूका उत्पादन देश बाहिर ल्याइनुग्रघि रोग निरोधात्मक कार्य (क्वाराइन्टाइन) गर्नु पर्ने र ग्रातिश्यता प्रदान गर्ने देशको रोग निरोधात्मक नियमहरूलाई त्यस्ता वस्तुहरू उसको भूमिमा ल्याएपछि जागरूकताका साथ पालना गर्नु पर्नेछ ।

धारा-५

 नेपाल र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत बीचको ग्राधिक तथा व्यापारिक सम्बन्ध विकासलाई दुई सरकारहरूले प्रोत्साहन र समर्थन गर्नेछन् । प्रत्येक देशका सम्बन्धित ग्रधिकारोहरूले ग्रापनो भूमिमा ग्रकों देशका व्यापारोहरूको कानूनी हितलाई संरक्षण गर्नेछन् र तिनीहरूको व्यापारिक कार्यलाई सजिलो पार्ने छन्। प्रत्येक देशका व्यापारीहरूले ग्रकोंको भूमिमा सम्बन्धित कानून तथा नियमलाई पालना गर्नुपर्छ र तिनीहरू ग्रातिथ्यता प्रदान गर्ने देशको क्षेत्राधिकार ग्रन्तर्गत रहनेछन्।

२. दुई सरकारहरूने नेपाल र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत बीचको सीमा पारमा हुने परम्परागत खुद्रा व्यापारको प्रवर्द्धन गर्नुपर्छ । व्यापार सञ्चालन गर्दा कुने पिन देशका सीमावर्ती बासिन्दा र व्यापारीहरूने अर्को देशको सम्बन्धित स्थानीय अधिकारोद्वारा तोकिएको स्थान र मार्गद्वारा प्रवेश र प्रस्थान गर्नु पर्नेछ र तोकिएका स्थानहरूम। व्यापारमा संलग्न रहन पर्नेछ । सम्बन्धित स्थानीय अधिकारीने वस्तु विनिमथम। आधारित जस्तो सामान्य खुद्रा व्यापारमा संलग्न अर्को देशका सीमावर्ती बासिन्दाहरूलाई सुविधा र संरक्षण दिनुपर्छ।

दुई सरकारहरूले पर्यटन तथा ब्राधिक एवं प्राविधिक सहयोगको विकास गर्न र व्यापार तथा नागरिक उड्डयन सम्बन्धको विस्तार गर्न नेपाल र जीनको स्वगासित क्षेत्र तिब्बत बीचको सहयोगलाई प्रोत्साहन र समर्थन गर्नेछन् ।

SITTI 10

जनवादी गणतन्त्र चीन सरकार श्री ५ को सरकार, नेपालद्वारा ल्हासामा महावाणिज्यदूतावास खोल्नभा मञ्जूर गर्दछ ।

श्री ५ को सरकार, नेपाल जनवादी गणतन्त्र चीन सरकारद्वारा काठमाडौंमा महावाणिज्यदूतावास खोल्नमा मञ्जूर गर्दछ ।

धारा-द

- १. दुई सरकारका स्थानीय अधिकारीहरू बीचको मित्रता मजबूत तुल्याउन र दुई देशका सीमावर्ती बासिल्दाहरू बीच आपसी सम्बन्धका सम्बन्धमा उत्पन्न समस्या समयमा नै समाधान गर्नका लागि दुई सरकारका सीमावर्ती जिल्लाका स्थानीय अधिकृतहरूले आवश्यकता अनुसार बैठकहरू गर्न सक्नेछन् ।
- २. प्रत्येक बैठकको स्तर, समय, स्थान र सम्बन्धित ग्रन्य कुराहरू दुई सरकारका स्थानीय ग्रिधकारीहरू ग्राफैले ग्रापसमा सर-सल्लाह गरी निर्णय गर्नेछन् ।

३. त्यस्ता बैठकहरूका लागि श्रकों देशमा यात्रा गर्ने प्रत्येक सरकारका स्थानीय श्रिधकारीहरूले बैध राहदानी वा तिनीहरूको स्थानीय श्रिधकारीहरूबाट जारी गरिएको परिचयात्मक लिखत र श्रकों देशको सीमावर्ती चौकीमा श्रध्यागमन श्रिधकृतबाट जारी गरिएको प्रवेशाज्ञा लिनेछन् ।

धारा-६

- १. वर्तमान सम्झौता लागू भएपछि श्री ५ को सरकार, नेपाल र जनवादी गणतन्त्र चीन सरकार बीच सम्पन्न भएको २ मे, १९६६ को नेपाल र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत बीचको व्यापार, श्रापसी सम्बन्ध र तत्सम्बन्धी प्रश्नहरू सम्बन्धी सम्झौता र सो सम्झौतालाई विस्तार गर्ने सम्बन्धमा ३० श्रप्रिल, १९७६ र ३० ग्रप्रिल, १९८६ मा ग्रादान-प्रदान गरिएका पत्रहरू खारेज हुनेछन् ।
- २. वर्तमान सम्झौता हस्ताक्षर भएको मितिदेखि लागू हुनेछ र दश वर्षको ग्रवधिको लागि कायम रहनेछ । यदि कुनै सरकारले वर्तमान सम्झौतालाई संशोधन वा विस्तार गर्ने प्रस्ताव राखी ग्रकों सरकारको सहमित पाउँछ भने, त्यसको ग्रन्त्य हुनु ६ महिनाग्रिघ वर्तमान सम्झौताको संशोधन वा विस्तारका सम्बन्धमा दुई सरकारहरूले वार्ता गर्न सक्नेछन् ।

नेपाली, चीनीया र ग्रंग्रजी भाषाका प्रतिहरूमा पईचिङमा १ श्रगब्ट, १६८६ का दिन सबै प्रतिहरू समान रूपले प्रामाणिक हुने गरी हस्ताक्षर भयो। परस्पर बाझिएको ग्रवस्थामा श्रंग्रेजी प्रति मान्य हुनेछ।

श्री ५ को सरकार, नेपालको सर्वाधिकार सम्पन्न ग्रधिकारी जनवादी गणतन्त्र चीन सरकारको सर्वाधिकार सम्पन्न ग्रिधिकारी

त्यानीम अधिकारीहरू आफीर आमस्त्राह हर सल्ताह गरी निर्णय गरीछन ।

नगदमा ने समाधान गर्नका लागि दुई सरकार

AGREEMENT BETWEEN HIS MAJESTY'S GOVERNMENT OF NEPAL AND THE GOVERNMENT OF
THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA ON TRADE,
INTERCOURSE AND RELATED QUESTIONS BETWEEN
NEPAL AND THE TIBET AUTONOMOUS REGION
OF CHINA

His Majesty's Government of Nepal and the Government of the People's Republic of China,

Being desirous of further developing the friendly and goodneighbourly relations between the two countries,

Reaffirming the Five Principles, i. e.,

- 1. Mutual respect for each other's sovereingty and territorial integrity,
  - 2. Mutual non-aggression,
  - 3. Non-interference in each other's internal affairs,
- 4. Equality and mutual benefit, and
  - 5. Peaceful co-existence,

as the fundamental principles guiding the relations detween the two countries,

Desiring to develop on the basis of these principles the traditional friendly relations between the peoples of the two countries, and particularly between the people of Nepal and the inhabitants of the Tibet Autonomous Region of China,

Have agreed to conclude the present Agreement on the basis of the Agreement Between His Majesty's Government of Nepal and the Government of the People's Republic of China on Trade, Intercourse and Related Questions Between Nepal and the Tibet Autonomous Region of China signed by the two Governments on 2 May 1966.

After friendly consultations, the two Governments have agreed upon the following:

Article I make and to about the

The two Governments agree that the movement of persons between Nepal and the Tibet Autonomous Region of China shall be governed by the following provisions:

(99)

- 1. Diplomatic personnel, civil servants and other nationals (except those covered by paragraphs 2, 3, 5 and 6 of this Article) of either country going to the other country shall hold valid passports issued by their own country and visaed by the other country. Nationals of either country entering Nepal or the Tibet Autonomous Region of China via a third country shall also hold valid passports issued by their own country and visaed by the other country.
- 2. Traders of either country known to be customarily and specially engaged in trade between Nepal and the Tibet Autonomous Region of China (not being those persons covered by paragraph 3 of this Article), their wives and children dependent upon them for livelihood and their attendants shall hold valid passports issued by their own country and visaed by the other country or other certificates issued by their own Government or its duly authorized agency.
- 3. Inhabitants of the border districts as specified by either side in future (hereinafter referred to as border inhabitants) who proceed to the border districts of the other country to carry on petty trade, to visit friends or relatives, or for seasonal change of residence shall hold border inhabitant certificates issued by concerned authority and register at the border checkpost or the first encountered duly authorized government agency of the other country before carrying out activities in the border districts, provided that existing practices may continue until such specification. However, they shall not be allowed to proceed to the interior of the other country.
- 4. Border inhabitants who travel beyond border districts of the other country and other nationals shall hold valid passports issued by their own country and visaed by the other country.
- 5. Among religious believers of either country who travel for the purpose of pilgrimage, those who are inhabitants of the border districts and travel within the border districts of the other country shall hold border inhabitant certificates; those who travel beyond border districts of the other country and those who are not inhabitants of the border districts shall hold valid passports issued by their own country and visaed by the other country or shall hold certificates for pilgrimage issued by local government of their own country.

Religious believers of either country shall register at the border checkpost or the first encountered duly authorized government agency of the other country and obtain permits for pilgrimage.

- 6. Porters, muleteers, drivers of motor vehicles and artisans of either country shall hold border inhabitant certificates or certificates valid for a period of not more than one year issued by the local government of their own country or by its duly authorized agency and register at the border checkpost of the other country. After obtaining permission, they may conduct activities within designated areas. Motor vehicles of either country may, after obtaining permission of the other country, enter into appropriate places of the other country.
- 7. Border inhabitants of both countries while travelling across the border shall use routes and entry points designated by local authorities of border administration.
- 8. Government officials, pilgrims, traders and tourists of both countries shall have the facility of engaging the means of transport at normal and reasonable rates.
- 9. Notwithstanding the provisions of the foregoing paragraphs of this Article, either Government may refuse entry in its territory to any particular person, if it deems this necessary.
- 10. Nationals of either country who enter the territory of the other country in accordance with the foregoing paragraphs of this Article may stay within the territory of the other country only after complying with the procedures specified by the other country.

Article II

The two Governments agree that pilgrimage between Nepal and the Tibet Autonomous Region of China shall be maintained, and for this purpose have agereed on the following provisions:

- 1. The local authorities concerned of either country shall suitably facilitate the entry into or departure from its territory of pilgrims from the other country.
- 2. Pilgrims of either country entering or leaving the territory of the other country shall comply with the procedures specified in Article I paragraph 5 of the present Agreement.

3. The personal luggage and articles as specified by the laws of either country and used for pilgrimage carried by pilgrims shall be exempted from duties by both Governments.

Article III

Subject to the procedures to be mutually agreed open, the two Governments agree to make full use on a reciprocal basis of the Lhasa—Kathmandu Highway to develop cooperation between the two countries in trade, tourism and other fields.

Article IV

In order to ensure the peaceful living and normal pursuits of either country's nationals in the territory of the other and promote the development of friendship between the two countries, the two Governments have agreed on the following:

- 1. The respective Government shall protect the life, property and legitimate interests of the nationals of the other country in its territory.
- 2. Nationals of either country are not allowed to engage without permission or mutual consent in such activities as herding, grazing, farming, hunting, felling trees and picking medicinal herbs in the territory of the other country.
- 3. Nationals of one country in the territory of the other shall be subject to the jurisdiction of the Government of the host country and abide by its laws and regulations, pay taxes and respect the local customs.
- 4. All civil and criminal cases or disputes in the territory of either country involving nationals of the other country shall be handled by the government of the host country.
- 5. Livestock, plants and their products of either country should be quarantined before being taken out of the country and quarantine regulations of the host country should be observed conscientiously after they are brought into its territory.

Article V

1. The two Governments shall encourage and support the development of economic and trade relations between Nepal and

the Tibet Autonomous Region of China. The authorities concerned of either country shall protect the legitimate interests of the traders of the other country in its territory and facilitate their business activities. The traders of either country in the territory of the other must abide by the relevant laws and regulations and shall be subject to the jurisdiction of the host country.

2. The two Governments should promote traditional petty trade across the border between Nepal and the Tibet Autonomous Region of China. When carrying on trade, border inhabitants and traders of either country shall enter and exit from the entry points and routes designated by the local authorities concerned of the other country and engage in trade in designated places. The local authorities concerned should give facility and protection to the border inhabitants of the other country engaged in such normal petty trade based on barter.

Article VI

The two Governments shall encourage and support cooperation between Nepal and the Tibet Autonomous Region of China in developing tourism and economic and technological cooperation and expanding trade and civil aviation links.

Article VII

The Government of the People's Republic of China agrees to the establishment of a consulate-general in Lhasa by His Majesty's Government of Nepal.

His Majesty's Government of Nepal agrees to the establishment of a consulate-general in Kathmandu by the Government of the People's Republic of China.

Article VIII

1. In order to strengthen the friendship between the local officials of the two Governments and settle in time problems arising in the intercourse between the border inhabitants of the two countries, the local officials of the border districts of the two Governments may hold meetings as and when necessary.

- 2. The rank, time, place and other matters concerning each meeting shall be decided through consultations between the local officials concerned of the two Governments themselves.
- 3. Local officials of either government, who travel to the other country for such meetings will hold valid passports, or identification documents issued by their local authorities and visaed by the immigration officials of the other country at the border checkpost.

Article IX

- 1. The present Agreement, upon coming into force, abrogates the Agreement between His Majesty's Government of Nepal and the Government of the People's Republic of China on Trade, Intercourse and Related Questions Between Nepal and the Tibet Autonomous Region of China of 2 May 1966 and also the letters exchanged in April 30, 1976 and April 30, 1986 concerning the extention of the same Agreement.
- 2. The present Agreement shall come into force on the date of its signing and shall remain in force for a period of ten years. Amendment or extension of the present Agreement may be negotiated by the two Governments six months before its expiration, if either Government proposes to amend or extend the present Agreement and obtain the consent of the other Government.

Done in duplicate in Beijing on 1 August 1986 in the Nepali, Chinese and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence the English text shall prevail.

(Signed) Plenipotentiary of His Majesty's Government of Nepal

(Signed) Plenipotentiary of the Government of the People's Republic of China.

स्राज्ञाले, उदय नेपाली श्रेष्ठ उपसचिव

AC (9E) TO BENEVALED CHARLES IN 1998 PLOS